

БІБЛОС

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОГО БІБЛІОГРАФІЇ

diasporiana.org.ua

“BIBLOS”

UKRAINIAN BIBLIOGRAPHY
‘BIBLOS’ 238 E. 6th St., NYC. Editor; N. Sydor-Czartorysky, Ph.D.

4, 1. (104)

СІЧЕНЬ – БЕРЕЗЕНЬ 1964

РІК X.

Борітесь – Поборете!

ПАМ'ЯТНИК ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ
У ВАШИНГТОНІ

Голова Тараса Шевченка — фрагмент з пам'ятника проскуту
Леоніда Молодожаніна.

Ми віруєм Твоїй силі
І слову живмоу:
Встане правда, встане воля,
І Тобі одному
Поклоняється всі язики
Во віки і віки.

Вам Бог помагає!

СТОРІЛЛЕСТЬ РОКІВ промінає від часу народження Великого з найбільших Онів в Матері-Україні, *ТАРАСА ГРИГОРОВИЧА ШЕВЧЕНКА*.

Шевченка послав нам сам Господь Бог на те, щоб збудив зо сну гречкосіїв та поставив на сторожі коло них своє пророче-пламенне Слово.

І, справді, коли ми цього року святкуємо та відновуємо 150-річчя із дня народження Т.Г. Шевченка, чи, вперше чергу маємо обов'язок подякувати Богові за той великий дар для щастя нашої нації. Іо Шевченко - це наш новітній Пророк, Геній і Богом післаний Ведновитель Української Нації перед загадою московських сатрапів і інших ворогів нашого національного існування!

Коли ми, напр. вглиблюємося в зміст життя нашого Божественного Спасителя, що прийшов спасти *весь* людський рід, то побачимо, що Христос із великої любови молився за нас, просив, - але й локоряв та картав не лише купців за зневагу храмів та святынь Божих; але навчав, просив, а також і локоряв навіть апостолам своїм. Бог людська слабість аж надто велика, а спокус диявола на кожному кроці - аж забагато. Людина мала, і має, більше склонності та нагоди до злого, й тому Оін Божий, значине це, хоч картав, але й прашав, та до болю лібив кожну вівцю, що поверталася до кошара господаря свого.

Так і наш Шевченко, як Богом післаний, щоб відродити та в любові об'єднати українську націю, - часто просив своїх незрячих братів, писав, благав, але і докоряв та картав не лише чужих царів-катів та лукавих і родів, але й своїх слабодушків: все оте Раріавське сміття та грязь Москви. А цієї грязі - ніде правди діти-таки не бракувало в нас толі, та ще й на сьогодні колдо те не перевелося! І лиши велика любов, лише те серце найбільшого з великих синів України, нашого Тараса - не розірвалося з розпуки, але молилося, творило й билось в любові до України: і, не переставало його серце горіти найбільшою любовю до свого народу на волі, в Україні, чи і в неволі на засланні, яким московські і роди мучили його повних десятирічок; та не зломили його духа, ні волі! "Караюсь, мучусь, але *не каюсь! Esse Homo!*

Такий наш Пророк!

Шевченко у всій своїй творчості, а навіть в листах та в кожній ситуації і на кожному місці повсякчасно горів такою палкою любовію до свого обездоленого й водночас геройського народу, що ніколи не нарікав і не зневірювався. І саме цей дар витревалости теж вказував на Боже післанництво; й те післанництво Шевченко в душі носив, його розумів і ліяв, як Богом даний обновитель української нації!

Яка велика полібність в житті, а навіть в біографіях усіх дійсних пророків в і Божих післанців, що були Богом дані для даного народу. Майже всі старозавітні пророки, що підготували прихід Спасителя, мали подібну долю і життєвий шлях, як наш Шевченко: убогість, поневіряння, терпіння, гонення, переслідування, але ж у парі з тим, мали вони велику силу духа і слова, дар розуму та дар навчати, проповідати, предсказувати, творити і любити! Чи ж не так бувало з пророками, яких не лиши гонили від себе, але й не слухали, в'язнили, а то і вбивали?

"Я так її люблю, мою Україну убогу", або оце, що дрожже націу кість проходить "...караюсь, але не каюсь!" Хіба є десь у світі друга Україна, хіба є десь друге Дніпро... і додамо: - хіба є десь в історії людства людина понад Шевченка? Ні! в історії людства нема такого прецеденсу!

-Схаменіться! *Будьте люди, бо лихо вам буде!... Настане суд!.. картас Шевченко, наче Месія, свій народ!* Чи народ? Ні, але отих недолюдків, що помагають з матері латану свитину здирати!

"Обніжтесь, брати мої, молю вас, благаю!" - Просить Шевченко. І скільки в серці нашого Пророка мусіло бути цієї велетенської сили любові, а впарі з тим і болю до своїх земляків, до свого любого народу, що не завжди розумів його та не ступав за покликом Пророка?

Народився Шевченко в найбільшому убоєзвії. У хатці, наче в вертепі. Дитячі роки.., а молодість.. - у найбільшій нужді, пониженні й упокоренні: як громадський пастух, наймит та слуга у панів!..

I, чи не був це палець Божий? Чи не було це випробування і гартування душі та характеру нашого Генія-Пророка, щоб міг словнисти своє призначення відносно України?

Такого бо пониження здійснював весь наш нарід від московських давунів. Тож Боже Провидіння дакти нам Пророка, представило йому цю долю так, що її годі було не бачити, чи призабути, бо та доля спала вже в дитинстві на нашого духовного Велетня!

Така справді велика подібність з життєвим шляхом усіх післанців в Богів, віддав на з біблійних часів починаючи. Навіть сам Спаситель світу здійснював жахливого пониження в дитинстві: ясла-вертеп, пастушки, скитання в чужині.., але по всіх тих у людському розумінні, терпіннях - настало світле Воскресіння!

Наш Шевченко пройшов найсуворішу школу й шляхом свого життя, - але ж з раба фізичного став академіком, мистцем-мілярем, найбільшим поетом-лавреатом, а що найважніше - став він *Ламом - Велетнем духовим усієї великої Української Нації та Пророком і надією усіх поневолених і гноблених!*

Немає в світі другої України, немає другого Дніпра, як писав наш Велет, але й немає в світі другого! Ще в ченка! Ніжто з Лисих, жервних - у світі не побояні усіх сердець свого народу так сильно й ніжто іншій не спішається серед своєї нації такою безмежною любов'ю, як наше! Ще в ченка!

"*Вставайте! Кайдане порвате!*" - це заклик Духового Велетня і Провідника для всіх народів і всіх поколінь по вічні часи! Одні, більше щасливі вже послухали і словнили цей заклик-наказ. На жаль наш нарід ще того *ЗАДЕД ТУ не виконає!!*

Ми вставали, рвали ворожі кайдани, але ще їх не розірвали й наш нарід ще є в кайданах і неволі!

Лихі люди - москвини окрали нашу націю з усього; торгують її майном, красою і свістю розлінають її на хрестах та ще наругують покривають, що наче б то вони, оті московсько-комуністичні гнобителі, таку то "волі" принесли і нас "ушасливили."

Московська грязь і сміття затроке душу української дітвори ненавистю до тих духових скарбів відноній історії, що її нам звеличував наш Шевченко.

І тому перед усіми нами: живими й тими, що по нас прийдуть, ще не народженими лежить найбільший обов'язок: *ми маємо порвати кайдани ворожі, й здобути волю та закріпiti її за українською нацією по всі часи!*

Лідство зближається вже до тієї хвилини, коли і московсько-комуністична неволя і рабство та кайдани теж порвуться руками тих, що повстануть, порвуть кайдани, а здобуту волю окроплять поганою ворожою кровію!

Тож і український нарід теж діждеться *своєго Вашингтона* - з праведним законом і той Закон Правди, справедливості й волі буде наріжним каменем відновленої Української Соборної Держави, в Пантеоні якої буде перебувати Вічний Дух нашого Бююта данного Пророка - Тараса Григоровича. *Ще в ченка!*

Д-р Микола Омдор-Чарторийський

СХАМЕНІТЬСЯ!

Настане суд, заговорять
І Дніпро і гори,
І потече сто ріками
Кров у синє море...

У БІЙ ЗА ВОЛЮ.

Не вмирає душа наша,
Не вмирає воля;
І неситий не виоре
На дні моря поля,
Не скує душі живої
І слова живого..

Огляд книжок і рецензій

† Д-р Д. Бучинський

» У горах Карпатах...«

Нова книга Михайла Ломацького про нашу славну й чарівну Гуцульщину, цей раз — видання для молоді. «У горах Карпатах» — це дуже гарне й корисне видання. Книга має 207+1 сторона, великого розміру 24×17. Друкована на добром папері й гарно ілюстрована. Видана вона коштом Приятелів Гуцульщини у Мюнхені в 1962 році, друкована в друкарні «Логос» у Мюнхені. Книга має п'ять розділів: 1. Гуцули — Гуцульщина, 2. Гуцульщина в оповіданнях, 3. Про малих героїв, 4. Понччения бабусі Мокрині і 5. Про гуцульську говірку. До книги доданий словниковий найбільше незрозумілих гуцульських слів.

Михайло Ломацький — безумовно цікавий розповідач, знає Гуцульщину, живе вона в його душі. Ми, так само як автор хотіли б, щоб його книга дійшла до свідомості нашої молоді на чужині. Але, здається нам, що вона дійшла до місця свого призначення — треба, щоб книга знайшлася в українській багатій... розкішній хаті, щоб її у першу чергу прочитали батьки, щоб самі вони опинили її вартість і поручили своїм дітям.

У цих оповіданнях — пише автор — описані наші гори Карпати, їх багата й чудова природа та їх краса, що їй рівної не знайти у світі. Гуцульщина — це частина високого, зеленого, лісистого Бескиду; наші гуцули, мешканці того Бескиду, — гуцульське плем'я, частина великого українського народу; гуцули — діти прекрасної карпатської природи, тієї природи, що її сам Бог створив: верхи гір до хмар піdnіс, гори темними лісами покрив, наповнив їх звірями, пташкам наказав співати, світ звеселяти; бистрим потокам шуміти, рибкам у них гуляти; полонини покрив буйними травами для овечок і корівок, луги засіяв запашними чічками-квіточками, і все це — подарував нашим гуцулам... А гуцули, люблячи і прославляючи Творця гір і їх красу, любили всім сердцем ту природу, подаровану ім Богом — у тій природі бачили вони на кожному кроці, на кожному місці — велич Господа, Іого доброту й щедрість.

Природа я люблю до неб училю, — новали й ублагороднювали душі й серця наших гуцулів. Дійсно, тільки той, хто пізнав прекрасність природи нашої України, любить її — це справжній український патріот. Нема на світі ціннішої книги, як та книга, що її нам Господь Бог дав — книга природи...

Навіть, коли хтось ніколи в своєму житті не мав щастя і ласки від Бога оглядати пишну красу карпатських гір, то прочитавши оцю книгу Михайла Ломацького «У горах Карпатах», не тільки виробить собі певне духовне уявлення про них, а напевно полюбити їх цілим своїм серцем, як полюбив автор, хоч він сам син золотопшеничного Поділля.

Наша Гуцульщина діждалася багато дослідників своїх і чужих. Ми-

хайло Ломацький займає серед них своє окреме місце. Він не підходить до Гуцульщини та верховинця-гуцulla з цілім апаратом ученої дослідника. Ломацький — це глибоко поетична душа, з душою підходить він до Карпат і гуцулів зі своєю відкритою власною душою і саме тому, через призму його духовності і Карпати, як частину чарівної природи нашої Батьківщини, і карпатська людина, як частина нашого Шляхетного народу, — виходять напричуд пластично. Ані карпатська природа, ні людина в ній не є замореними «хрущиками в спирті», а живими й захоплюючими.

Автор слухно пише, що «наша Гуцульщина — це наче святыня, здигнена руками найбільшого митця-будівничого — самого Господа, повна краси й чарів, якими не можна начудуватися й надивуватися. До тієї величної святині повинні би заходити тільки ті, хто чисті серцем і непорочні духом, що, вміють подивляти красу горської природи і захоплюватися нею до безтрям. Зайдовши на нашу Гуцульщину, пізнавши її, треба впасті на коліна й славити її Творця-Бога. У Гуцульських горах, як ніде, можна почути гомін віків і зачерпнути силу й віру в майбутнє; тут, у зелено-срібних водах озер і рік можна скупати й очистити не лише тіло, але й душу; карпатським сонцем загріти її, а вийшовши на верх Говерлі, побачити Бога й почути Його добrotливий і паскавий голос — голос Творця гуцульських гір...»

«Гуцули завжди були одною з найоригінальніших і найкращих віток нашого народу. Було це плем'я фізично здорове, морально тuge, наділене природою додатніми властивостями, оснащене великими здібностями. Гуцули були побожні і глибоко релігійні, хоч підложим іх віри в Бога й Христа були залишки з часів поганства. Свят у гуцулів дуже багато, але найважніші з них — це Христове Різдво, Великдень і день св. Юрія — полонинський вихід... Гуцул не мав рабської душі. Зберігав предківські чесноти: свободолюбівість, мужність, відвагу, воївонічність, безбоязкість і лицарськість».

Сьогодні Карпатами часто несесться коломийка:

«Не співаєт соловейчик, зазулька /не куст...
Прийшов москалъ в наші гори тай /людей мордует...»

Засілілих гуцулів Москва розписав, деморалізує, москалізує у школах дітей, змушуючи їх до навчання московської мови аж так далеко, що гуцуллято не може бути прийняте до різьбарської школи в Косові, не знаючи московської мови. По більших місцевостях Карпат майже не чути українсько-гуцульської мови, гуцульські ліски у варварський спосіб винищенні, до чого навіть признається сам окупант.

Але прийде час, що українські Карпати заквітнуть красою природи і благородними гуцулами!

Проф. Павло Савчук,
Джерзі Ситі, Н. Дж

НЕЗАБУТНІЙ Д-Р ДМИТРО БУЧИНСЬКИЙ

В понеділок 4-го листопада 1963 року в Мадриді (Еспанія) відйшов на вічний супочинок відомий літературознавець, науковець, критик, перекладач і суспільно-громадський діяч на Рідних Землях і в країнах вільного світу доктор Д.М.І. Тро Бучинський.

Українське суспільство втратило великою ідейно-національного патріота, що своєю невтомною працею на духовому полі діяльності свідчив про свої глибоко-національні вартості українського народу.

П'якійний народився 9 квітня 1913 року в селі Трибухівцях, Гусятинсько-Копичинецького повіту в Західній Україні. Загальну освіту набув у рідному краю. В 1935-39 роках студіював філософію і теологію у папській Східній Семінарії Католицького Інституту в Лубlinі.

В другій світовій війні прийшloся П'якійному пройти через воєнні гурагани, що негативно відбилося на його фізичному стані, але не вбило ідейного духа до творення національних вартостей на науково-літературному полі діяльності, як також у завершенні своєї наукової ступені. В 1948 році в місяці квітні промувався на доктора філософії в Українському Вільному Інституті в Мюнхені-Баварія, захистивши дисертацію на тему "Філосовська думка Шевченка".

В 1949 році переїздить до столиці Еспанії (Мадрид). Там займався журналістичною працею. Написав дуже багато статей на різні теми з літератури, критики, написів тощо. Цим здобув собі ім'я, як видатний журналіст. З-під його пера вийшло понад 1000 українських та 180 еспанських статей і написів. Для цього треба додати спеціальних 1600 статей, написаних для українського радіомовлення в Еспанії кому Національно Радіо в Мадриді. Співпрацював і дописував до багатьох українських часописів та журналів в країні вільного світу, а саме: шіденики "Свобода" і "Арка"; тижневики "Гомін України", "Шлях Перемоги", Національна Трибуна", "Український Клич", "Батьківщина", "Християнський Голос", "Українська Думка", "Українське Слово" та в інших. Журнали: "Авантгард", "Еблос", "Визвольний Шлях", "Вісник" та інші.

В Еспанії д-р Дмитро Бучинський був науковим співробітником "Наукової Ради для Наукових Досліджень" та "Центру Орієнタルних Студій" (1949-1953). Як також був членом-кореспондентом УВАН, звич. членом НПШ та активним діячем Українського Християнського Руху. Брав участь у "Римських Днях". Давав доповіді на Студійних Днях - УХБР, на Науковій Конференції НПШ, УНГ, УВАН, МЕУ й ін.

Великою і тривкою заслugoю П'якійного є те, що він зумів нав'язати культурні звязки з еспанцями. Улаштував три виставки української книги в Національному музеї в Мадриді, виданих у країнах вільного світу еміграційними авторами. Виставку відвідали високі достойники Міністерства Освіти та Культури мадридського Уряду, вчені різних фахів, журналісти, письменники, студенти та велика кількість еспанського, культурного населення. В книзі відвідувачів знаходимо велике признання д-рові Д. Бучинському, а також українським авторам та видавцям за їхню творчу духову працю для презентації Української Нації. Для бібліографічної духової української скраїнці д-р Дм. Бучинський опрацював і видав друком (майже за свої гроші) два великі каталоги, куди вписані всі виставкові книги, розміщені за відповідними жанрами та науковими галузями. Про це дуже 9иро Й правдиво сказав сам д-р Дм. Бучинський: "Справді різноманітну, але дуже симпатичну мозаїку українського друкованого слова, очевидно далеко неповну, можна було бачити недавно на Виставці в Мадриді, якою любувалися не тільки українці, а передусім чужинці" ("Візвольний Шлях" за грудень 1946, ст. 1446).

Ми обмежені розміром статті, тому не можемо подати бодай назви друкованих праць Покійного, а тим більше не можемо зробити аналізи бодай, хоч одної найвизначнішої праці. Це ми зробимо в іншому місці. Тому й на цьому ми обмежуємося. Однаке подаємо стисло Його світогляд, зокрема політично-національний та релігійно-християнський.

Д-р Дмитро Бучинський був націоналістичних поглядів; стояв на становищі ідеї визвольної боротьби українського поневоленого народу, за його звільнення з-під всякої окупації та відновлення незалежної соборної Украйнської Держави.

Він був глибоко релігійною людиною, християнських засад; широко виконував Христове вчення, любив близького, а понад усе - свій народ і Україну.

Він твердив: "Коли зло молимся, або зі злим наміром, тоді Бог нас не може вислухати, тоді наша розмова не є розмова з Богом". Бо людина "у молитві - розмові з Богом шукає в Його поради, просить допомоги, щоб бути речником Божого слова" ("Визвольний Шлях" за липень 1957 р., с. 833)

То не віра, вірити тільки в історію Христа, - каже Кант, - а віра глибока, приймати всеціло ідеали Христа і за ними вести своє життя". Так власне глибоко вірив і приймав всеціло ідеали Христа і за ними вів те коротке своє життя Покійний.

Д-р Дм. Бучинський завжди й з великим зацікавленням слідкував за духовим ростом нашої молоді, зокрема студентства, яких він дружньо любив і бажав їм найкращих успіхів у навчанні та творчій діяльності.

Еспанські часописи й радіо подали до відома суспільству про смерть д-ра Дм. Бучинського, відзначаючи його як видатного фахівця - українця, в ділянці літератури, критики та радіомовця.

Всім нам стає боляче, коли відходять від нас такі індивідуальності й мупі, що творили духові вартості на користь свого народу, будучи самі дуже скромними, невибагливими, переважали над усім матеріальним.

Зберігаймо в наших серцях пам'ять про тих, що чесно й гордо несли не сплямивши, духовий, ідейно-національний Пропор визвольної боротьби, і поставив їх, як приклад, нашому майбутньому поколінню!

о о о

3 ЛИСТА ДО РЕДАКТОРА "БІ БЛОСУ", Маорід, 25 квітня 1962 р.Б.

"...Милій мій Друге Докторе!

..... Постійно думаю про Вас і про "БІ БЛОС". Сподіюся, що вже скоро одержу квітневе число. Тут залучую Вам три коротенькі рецензійки. Їх буде ще більше, бо я дуже задовжений перед авторами їх видавцями, але не можу собі дати ради. Трохи хворію і за роботою світу Божого не бачу. Моя Українська Бібліографія вже надрукована. Має 312 сторін. Зараю вона в переплеті. Сподіюся, що в перших днях травня можу вже післати Вам її.

Праця про Шевченка в Лондоні - зложена, але коли її закінчати не знаю/

Приїміть від мене й від моєго колгоспу наші найвищі.. (так! Покійний мій друг про яких своїх дітючок писав "колгосп" - прим. МСЧ)

Як з листа видно, Покійний вже в тому часі хворів. Це була перша згадка про хворобу; більше Покійний ніколи в листах не згадував про фізичні болі й ніколи не нарікав. Нехай Бог милосердний надгородить в своїй Милості й Шедроті Свого слугу С.п. Дмитре !

Микола С.Ч.

ЗАПОВІТ

Слова Т. ШЕВЧЕНКА

Обробка К. СТВОРЕНКА

Стримано

Ф.-но

Як ум-ру, то по_ховай - те
Як ум-ру, то по_ховай - те

Соло

ме_не на мо_ги - лі,

Соло

се_ред сте - пу ши_ро - ко - го, на_Вкраї - ні ми_лій, ми_лій.

Bcl

"HOWERLA" – PUBLISHING • NEW YORK

1814

1964

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого }
На Україні милій.

Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручин
Було видно, було чути, }
Як реве ревучий.

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте }
І вражою злюю кров'ю }
Волю окропіте.

І мене в сім'ї великий,
В сім'ї вольний, новий
Не забудьте пом'янути }
Незлім, тихим словом.

Думи мої, думи мої,
Лихо мені з вами!
Нащо стали на папері
Сумними рядами?..

Чом вас вітер не розвіяв
В степу, як пилину?
Чом вас лихо не приспало,
Як свою дитину?

Думи мої, думи мої,
Квіти мої, діти!
Виростав вас, доглядав вас, —
Де ж мені вас діти!

В Україну ідти, діти!
В нашу Україну,
Попідтиню сиротами,
А я — тут загину.

Там найдете шире серце
І слово ласкаве,
Там найдете ширу правду,
А ще, може й славу...

Привітай же, моя немъко!
Моя Україно!
Моїх діток нерозумних,
Як свою дитину!

Слова Т.ШЕВЧЕНКА

Спокійно

ДУМИ МОЇ

Обробка Є. КОЗАКА

pp
p
rit.
a tempo

Мм...
Мм...
Мм...
Мм...
Мм...
Мм...
rit.
a tempo

Мм...
Мм...
Мм...
Мм...
Мм...
Мм...
pp

Ду-ми мо-ї,

Мм...
На-шо ста-ли
Мм...
На- шо ста-ли

ду-ми мо-ї, ли-хо ме-ні зва-ми! Мм...

на па-не-рі
сумни-ми ря-да-ми?
Чом вас ві-тер

на па-не-рі
сумни-ми ря-да-ми?
Чом вас ві-тер

не роз - ві - яв в сте_пу, як пи - ли - ну?
 не роз - ві - яв в сте_пу, як пи - ли - ну?

Чом вас ли_хо не при - спа_ло, як сво - ю ди - ти - ну?
 Чом вас ли_хо не при - спа_ло, як сво - ю ди - ти - ну?

Мм... ММ... ММ... ММ...

rit.
 rit.
 rit.
 Mm...

Володимир Самійленко

УКРАЇНІ

I

Ти звеш мене, й на голос мілій твій
З гарячою любов'ю я полину;
Поки живуть думки в душі моїй,
Про тебе, ненько, думати не кину.
Як мрію чисту з найкращих мрій,
Я заховаю в серці Україну,
І мрія та, як світище ясне,
Шляхом правдивим поведе мене.

Нехай той шлях важкий, нехай тернистий!
Але хіба тоді квіток шукать,
Коли тебе, твій любий образ чистий
Несхнучі слізозі тяжко туманять?
Коли твій геній навіть променистий
Онемощів і почина згасати?
О ні, того скарають муки люті,
Хто зможе в час такий тебе забути!

В біді твоїй рідніша ти мені;
Тобі несу я сили всі, що маю;
І працю тиху, і мої пісні
На віттар твій побожно я складаю.
Натхни ж мене! Нехай у мертвім сні
Я днів моїх даремно не загаю!
Нехай я знаю, що недурно жив,
Що за життя тобі я заплатив.

Коли я був дитиною малою,
Красу твою повсюди я вбачав,
Здавалась ти веселою, ясною,
Мене твій вид веселій чаравав,
Тоді я ще душою молодою
Про муки тайні твої не знав;
Тепер же бачу я твої страждання,
І ще зросло мое к тобі кохання.

Прийми ж мої пісні, як дар малий
Великої і вірної любові!
Що зможе дати мій талан слабий
В скарбницю любої твоєї мови,
Він, певно, дастъ, і знай, що в час страшний
Твій син тобі не пожаліє крові,
І що не спинить страх усіх погріз
Моїх пісень, моїх за тебе сліз.

30 серпня 1888 р.

Самійленко
ЕЛЬДОРАДО
Одна з найкращих сатир на цар-
ьку Росію, що в актуальнаше в
сьогодні.

Десь далеко єсть країна
Пишна, вільна, щастям
[горда,
Кожний там живе щасливо—
Держиморда, держиморда.
В тій країні люблять волю,
Всяк її шука по змозі
І про неї розмовляє —
У острозі, у острозі

Там усяк говорить правду
Непідкупними устами,
Там за правду щира дяка —
Батогами, батогами.
Там неправді та злочинству
Не вважають і на волос,
Там злочинних зараз
[лаготь —
Та не вголос, та не вголос.
Там уряд „блуде“ закони,
Дба про всіх, немов
[про рідних,
За провинності ж карає —
Тільки бідних, тільки
[бідних.

Володимир І. Самійленко,
народжений 3 лютого 1864 — помер 12 серпня 1925 року.

В. Самійленко

Українська мова

(ПАМ'ЯТИ Т. Г. ШЕВЧЕНКА)

Діямант дорогий на дорозі лежав, —
Тим величим шляхом люд усякий минав,
І ніхто не пізнав діяманта того.
Ішли багато людей і топтали його,
Але раз тим шляхом хтось чудовний ішов,
І в пилу на шляху діямант він найшов.
Камінець дорогий він одразу пізнав,
І додому приніс, і гарненько, як знов,
Обробив, обточив дивний той камінець,
І уставив його у коштовний вінець.
Сталось диво тоді: камінець засіяв,
І промінням ясним всіх людей здивував,
І палючим огнем кольоритно блишиць,
І проміння його усім очі сліпити.

**

Так в пилу на шляху наша мова була,
І мислила рука ї з пилу взяла.
Полюбила ї, обробила ї,
Положила на ню осі сили свої,
І в народний вінець, як в оправу, звелла,
І, як зорю ясну, вище хмар піднесла.
І на злість ворогам засіяла вона,
Як алмаз дорогий, як та зоря ясна.
І сіятиме вік, поки сонце стойте,
І лихим ворогам буде очі сліпити.
Хай же ті вороги поніміють скоріш,
Наша ж мова сія щогодини ясніш!
Хай коштовним добром вона буде у нас,
Щоб і сам здивувавсь у могилі Тарас,
Щоб, поглянувши сам на створіння своє,
Він побожно сказав: „Відкіля нам сіє?“

Київ, 1885 р., 12 листопада.

НАУКОВО-КУЛЬТУРНА ХРОНІКА

Перші дні січня 1964 року принесли полегшу і цвнне відпруження серед українців, головно, у ЗДА. Дня 8 і 9 січня ц.р. у Вашингтоні відбулося засідання підкомісії Комісії Плянування Розбудови Столиці, а потім пленарна нарада цієї комісії. У висліді їх нарад ударено всі ті несові сні наклепи щоденника "Вашингтон Ізвст" проти поставлення у столиці ЗДА пам'ятника Т.Г. Шевченкові. Це ПЕРЕМОГА всіх українців!

СІЧНЕВІ РОКОВИНИ ; проголошення Української Незалежної Держави в Києві 22 січня 1918 року і Соборності Українських Земель 22-го січня 1919 року – булицього року теж дуже вроочисто відзначувані по всіх національних Громадах. Також , як і попередніх років, багато посадників американських міст проголосували "Українські Дні" й з цієї нагоди на ратушах американських міст побіч американських зоряних прапорів, повівав також синьо-жовтий український національний прапор. Деякі губернатори стейтів проголосували такі "Українські Дні" на весь даний стейт і тим теж популяризовано та відзначувано день нації незалежності та соборності. Знова ж з нагоди цих дат в Конгресі ЗДА перевів молитву в наміренні України та ЗДА Преосв. Кир Ярослав, а Сенаті провів молитву о. протоєрей М. Пахолок.

ВІДЗНАЧИЛИ 50 ЛІТТЯ СМЕРТИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ. Наукове Т-во ім. Шевченка в ЗДА та Світова Федерація Українських Жіночих Організацій, Окружна Рада СУА і Золотий Хрест в Нью Йорку відзначили в суботу, 1.2.1964 року в залі Українського Інституту Америки в Нью Йорку, 50-річчя смерти поетеси й великої дочки українського народу – Лесі Українції.

РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ В НЮ ЙОРКУ . Дня 1. лютого в суботу – 1964 року довголітній керівник Української Радіопрограми "Година Українських Мельодій", п. Роман Маринович, з огляду на виїзд з Нью Йорку до Вашингтону, передав цю радіопрограму під управу д-ра Миколи Сидора Чарторийського. Українські радіоавіації є щотижнево 100.8.15 до 8.45 рано та щонеділі від год.10.30 до 11 вечера з Радіостанції W.E.V.D. на хвильах А.М. 1330 та F.M.97'9.(короткі)

КРУТЯНСЬКУ АКАДЕМІЮ влаштували Молодечі Організації Нью Йорку: Зарево, ліга Катол. Молоді, Ліга Молоді Євніч. Америки, МУН, ОДУМ, Пласт, СУМА, Ліга Української Православної Молоді, Українська Студентська Громада, Український Спортивний Клуб, в залі Джуніор Гай Скул при Евні "Бі" в Нью Йорку, дні 2-го лютого 1964 року й так величаво відзначили 46-у річницю бок під Крутами!

ОПЕРА "КАТЕРИНА" ШЕВЧЕНКА - музика М. Аркаса, була виставлена в неділю 1-го березня 1964 року в авдигорії Лейн Текнікал Гай Скул у Чікаго й так встановлено 150-річчя народження великого генія України Тараса Григоровича Шевченка. Головну роль грава Марта Кокольська, талановита співачка-солістка з Нью Йорку.

МІТРОПОЛІТ ИОСИФ СЛІПІНЬ найменованій Старшим Архиєпископом із Патріаршиими повноважностями – таку вістку подано з Риму, дні 5. лютого 1964 року. Старший Архиєписком звичайно має такі самі права, як патріарх.

ВЖЕ ПОЯВИЛАСЯ 12 КНИГА УКРАЇНСЬКОЇ МАЛОЇ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ проф. Є. Онацькою по ціні (кожна книжка) 2 долари. Усіх книжок буде 15. Замовлення, чи передплату можна слати на такі адреси: В З(USA)-VRev. I. Tkachuk – 132 E. 7 th St, New York 9, NY.

З НАГОДИ 70-річчя УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ відбувся в суботу 22 лютого 1964 р. в Карнегі Голл Ювілейний Концерт, головним провідником якому був Джан А. Гроновський, головний поштмайстер З. Д. А. а також було виставлено вперше оперу "Відьма" Павла Печеніги-Углицького(Лібретто опери написав Ст. Чарнецький, на підставі повісті Є. Гребінки "Олексій Попович").

Нові Видання

1. - КИШЕНЕВИЙ КАЛЕНДАРЕЦЬ- ДОВІДНИК на 1964 (переступний) рік. Нью Йорк; Українське Видавництво "ГОВЕРЛЯ", сторін 32. (На обкладинці: КАЛЕНДАРЕЦЬ (150) 1814 - 1964 "БОРІ ТЕСЯ - ПОБОРЕТЕ - так згадано про 150-річчя від дня народження Тараса Григоровича Шевченка).
- 2/-1 КАЛЕНДАР АЛЬМАНАХ МІТЛІ на 1964 рік. Буенос Айрес, 1964. Видавництво Юліана Середяка. Обкладинка роботи Бориса Крчкова, сторін 128. (Це є ілюстроване видання, присвячене своїм змістом виключно гуморовій сатирі авторів І. Евентуального, О. Шнильки, М. Понеділка, Г. Черінь, Остап Вишня, М. Кучер, Г. Чіпка, А. Галан і інші). Ціна 1. дол
3. Шевченко-Воробкевич-Карпатський: ОГНІ ГОРЯТЬ для низького голосу й фортепіяно. Нью Йорк 1814-1964 РІК ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, Говерля, сторін 8, формат фоліо. Ціна 50 ст.
4. -КАЛЕНДАР СВІТЛА на Божий рік 1964 .25-й річник. Торонто, 1964 р. В-во ОО Василіян. Обкладинка роботи арт. М. Бідняка. Сторін 224(ілюстроване видання; зміст багатий, різноманітний, спеціального призначення немає. На жаль не має він ані найменшої згадки про 150-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка, аж дивно).
5. -ЮВІЛЕЙНИЙ КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ Українського Народного Союзу на рік 1964. У 150-річчя народження Тараса Шевченка. Джерзі Сіті-Нью Йорк 1964 "Будеш Батьку Панувати!" В-во "Свобода", ст. 224, ілюстроване, видання.(У змісті: Перша частина-стаття гол. ред. А. Драгана про Т. Г. Шевченка, включно з історією побудови пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні. Друга частина присвячена 70-літтю Укр. Нар. Союзу , а решта це календарік та оголошення. Зміст міг би бути крашим!)
6. -ЮВІЛЕЙНИЙ КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ "Українського Голосу" на 1964 рік (На титульній сторінці ..на переступний рік 1964. Цей Альманах присвячується 150-літтю народження Т. Г. Шевченка і 50-літтю вимаршу УОСТ рільців на поле бою. Вінні пег, (1964). Накладом і друком Видавничої Спілки Тризуб. Сторін 190:2 Багато ілюстрацій, обкладинка, титульні сторінки та календарік - двокольоровим друком. Це один із найкраще зредагованих календарів! Ціна дол. 1.50
7. Солтикевич, Ярослав д-р: САЛЮТ ОСТАННІОЇ СОТНІ В 50-ті Роковини збройного чину Українських Січових Стрільців. Торонто, 1964 р. Видано за старанням Видавничого Комітету Коша Братства Українських Січових Стрільців у Канаді з нагоди 50-літнього Ювілею У-С-С-Стефан Бріль, Микола Білас, Петро Веприк, Антін Моспанюк. Ст. 64, ц. 1. д. (Це ілюстроване видання, що своїм змістом подає в скороченні дуже гарний пергляд історія УССусів з відповідним резюме на англійській мові. Дуже цінне, інформативне видання!).
8. Полтава, Леонід: ЗАЙЧИК КЛАПОВУХ. Казочка для малих дітей. Нью Йорк, 1964. Книгоспілка, Ілюстрації Тамари Шимбал. Сторін 16. Фоліо
9. -S H E V C H E N K O A Mónument to the Liberation, Freedom, and Independence of All Captive Nations. Remarks by Various Members of Congress in the House of Representatives. November 13, 14, 20, 21, - December 4, 6, 1963; and January 9 and 13, 1964. United States Government Printing Office, Washington; 1964, pp 119.
10. -АЛЬМАНАХ "Гомону України" на 1964 рік в 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка, Торонто, 1964, В-во "Гомон України", ст. 200(ілюстроване й гарне своїм змістом оформленням видання).
11. -КАЛЕНДАРЕЦЬ ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ на 1964 рік. Видання з нагоди 50-ліття УСС. В-во "Червона Калина", Нью Йорк, 1964, ст. 59:1 неп. Ціна 25c

Видання

(ДОПОВНЕННЯ з а 1963.)

76. -ШАШКЕВИЧ ЯНА, Збірник Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпегу. Збірник присвячений життю, творчості й культові "Маркіяна" Шашкевича. Появляється в листопаді й червні, місяцях народження і смерти Пробудителя. Видає Кураторія Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпегу. Редактує Колегія. Відповідальний редактор: М. Г. Марунчак. Вінніпег, Листопад, 1963. Ч. 1. Рік 1. Сторін 32. Ціна числа 50 центів.
77. -ПІДСУМОВОУЮЧИЙ ЗВІТ з переведення РИМСЬКИХ ДНІВ. Генеральний Секретаріат "Римських Днів", Сарсель, 8 листопада 1963 р. Сторін 16.
78. Еліот, С. Т.: ВІДВІСТВО У СОВОРІ, переклад Зенона Тарнавського. Додаток: Спустошена Земля, Великопісна Середа, Подорож Трьох Мудреців. Мюнхен 1963. Видання "На Горі". Серія "Світовий Театр" у співпраці "Україна і Світ". Сторін 104. Наклад 300. Це є рідкісне видання і його в продажі (ширшій) немає. Її можна одержати в автора перекладу Я. Тарнавський, 13588 Sunset, Detroit 12, Mich.)
79. Синь, Лу: ДОСТОМЕННА ІСТОРІЯ А-К-Ю, переклад з китайської мови і вступна стаття Лідії Голубиничної. Мюнхен, 1964. Видання "На Горі". Серія "Для всіх", сторін 63: 1 неп. Тираж 600 прим.
80. Винар, Любомир, д-р: ИСТОРИЯ УКРАЇНСЬКОГО РАННЬОГО ДРУКАРСТВА 1491-1600 Чікало-Денвер, 1963, сторін 88. Український Бібліологічний Інститут. Накладом Українсько-Американської С-ки в Чікало.
81. Войченко, Ольга: ЛІТОПІС УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В КАНАДІ. Том другий. Доба росту й диференціяції: роки після 1-ї світової війни 1919-1924. Вінніпег 1963 Канада. Накладом і друком Видавничої Спілки "Тризуб". Обгорта роботи мистця Мирона Левицького. Сторін 393: 7 непаг. (Двокольорова обкладинка. Ціна прим. в опар. 6 дол, брошур. 4.50 дол. Це надзвичайно цінне видання для сучасності, а ще цінніше воно буде для майбутності. Це єдиний свого роду дбайливий збір фактичного матеріялу, про події в Канаді й поза нею).
82. Опацький, Євген, проф: УКРАЇНСЬКА МАЛА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ. Книжка ХІІ. Літери По-Риэ. Буенос-Айрес, Накладом Адміністратури УАПЦеркви в Аргентині 1963. Сторін 1461-1588. Ціна прим. 2 дол.
83. -ЛЕГКОСІНЯ ДАЛЬ. ВАПЛІ ТЯНСЬКІ збірники. Упорядкування і редакція та примітки Юрія Луцького. (Нью Йорк), В-во "Пролог", 1963, сторін 148.
84. Соловій, Дмитро: УКРАЇНСЬКА НАУКА В КОЛЬОНІЯЛЬНИХ ПУТАХ. Нью Йорк, В-во "Пролог", 1963, сторін 276.
85. -DEUTSCH-UKRAIJNSCHE GESELSCHAFT 1918-1963, Muenchen, Deutsch-Ukrainische Gesellschaft, 1963. PP. 96. (Illustrat).
86. -UKRAINE a Concise Encyclopedia - prepared by Shevchenko Scientific Society, edited by Volodymyr Kubijovyc. Foreword by Ernest J. Simmens. Volume I. Published for the Ukrainian National Association, University of Toronto Press, price \$37.50, 1185 pp: (1963).
87. -THE UKRAINIAN POETS 1189-1962, Selected and translated into English Verse by ..Andrusyshen.., Watson Kirkconnell.. Published for the Ukrainian Canadian Committee by University of Toronto Press, 1963, 500 pp, price \$7.50
88. -RUSSIAN OPPRESSION IN UKRAINE - Reports and Documents, London, Ukrainian Publishers Ltd., 1962, 576 pp, price \$8.-
89. Чуб, Дмитро: ЖИВИЙ ШЕВЧЕНКО (Шевченко у Житті), Мюнхен, В-во "Дні права Хвиля", 1963, сторін 114.

Д-р Ол. Соколишин
старший бібліот.

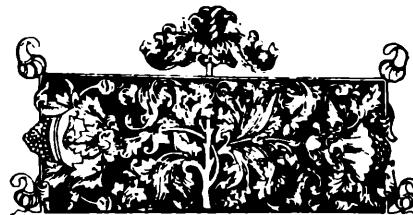
П О Ч А Т К И Д Р У К А Р С Т В А

на Українських Землях у Львові 1574 року (В 390-річчя
появи Львівського АПОСТОЛА та Букваря Івана Федоровича,
Батька Українського Друкарства).

Поля від рукарства на укр. землях тісно пов'язана з існуванням у більших центрах братств. Академік Михайло Возняк подає 1463 рік, у якому вже існувало таке братство при церкві Успення Богородиці у Львові. Тому братству царгородський Патріярх Єремія надає в 1593 р' право Ставропігії, цебто привілей безпосередньої залежності братства від Царгородського Патріярха.

Подібні братства існували теж у Києві 1615; Луцьку 1617 та в Стразій інших осередках. Зорганізування та постання перших українських друкарень є пов'язані два осередки, а це Львівське братство та Острозьке, де починається історія друкарства в Україні, коли не враховувати кириличні друки (п'ять) Фіоля Швайпольда, надруковані були в Кракові 1491 р. Отже на Українських землях у Львові та в Острозі батько українського друкарства Іван Федорович, якого прогнали з Москви, як "чарівника", - розвинув свою друкарську діяльність на користь української культури. І. Федорович, із своїм помічником Петром Чесгорій Хоткевич доручив їм заснувати в березні 1569 р. надрукували вони Учительну Євангелію, а Іван Федорович уже сам надрукував там Псалтир сословцем. В 1573 році І. Федорович і хав до Львова, Богоспасенного як сам називає, і тут при помочництва продовжує друкарську працю почав він друкувати дня 25 лютого 1573 Львівського АПОСТОЛА, нчлив його дня 15 лютого 1574 року 390 років в тому!

Найкращий опис АЮСТОЛА подав нам Митрополит Іларіон в Науковому Збірнику ІІ, УВАН, виданому в Нью-Йорку 1953 року, стор. 19-45 з ілюстраціями, а найосновнішу літературу подав я в Шевченківськім Альманаху УНС на 1964, стор. 137-143 та її доповнення в доповідях НТШ ч. 22 і *Віснику ОСЧУ* за лютий ц. р.; також про те стрічаемо в *Історії Українського Друкарства* д-ра Любомира Винара, виданої в Чікаго-Денвер, 1963.

εὐέτεν πέσλιμον πλαστήν · οὐκανδυνέσσει
πίστην.

Страница из армянского Авесты в 1573-1574 г.

шії до Заблудова, де Гетьман Три-
о для поширення релігійних книг. В

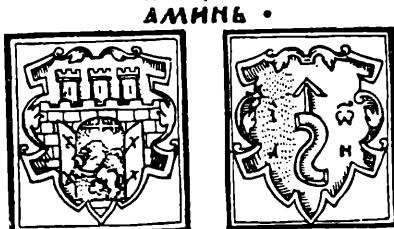
ДЛЫ ВОДОГРДАШИ АН
ББН . ПРИМѢТЕ СІЛСЮ

БОДИ . АЛНОННЫХЪ ПИ
САМІНУЗЪ БЛГОУГІДНЫ СЪ

ВОЖДЕЛБІЕ ПОТРУДНІТЬ

СЛѢДѢ . АЩЕ БАГОВОЛН
БГЪ , БАШНМН СТЫІМН

МОЛНІТВАМИ

Вы́дру́говано волвóвъ,
роісгъ, а, фодъ.

Остання сторінка букваря, надруковано-
го Іваном Федоровичем у Львові 1574 р.

Крік Апостола Ів'є Федорович надрукував теж у Львові в 1574 році БУКВАР, що його віднайдено лише в 1927 році, одинокий примірник якого придбав у ЗДА Гарвардський Університет аж в 1953 році.

Буквар Івана Фадоровича перший раз описав та помістив його репродукцію в 1955 р., проф. Роман Якобсон; від того часу він став відомий українському світу та Москві. Про нього писав на сторінках "Свободи" ред. Б. Кравців 17 січня 1955 р. та з 4 червня 1959 р. як також Любомир Винар з 22 квітня 1959 р. Він теж згадує про Буквар Федоровича в "Самостійній Україні" з 1961-62 рр. та в його історії раннього українського друкарства, виданою англійською мовою Денверським Університетом в 1962 році і там на стор. 63 подано кінцівку (колофон) в репродукції з гербом Львова та Федоровича друкарським знаком. Цей унікат в світі українського друку треба б осноувати дослідити нашими науковцями і мовознавцями, бо Москва і тут використовує це як доказує, що то, мовляв "її друк".

В березні 1575 року переходить Іван Федорович до князя Константина Острозького і тус 1581 року надрукував перлину українського друку, славетну *Острозьку Біблію*, а пізніше *Псалтир і Новий Завіт*. Потім Іван Федорович знову поверну до Львова, де й помер 6 грудня 1581; поховано його при монастирі О.О. Василіянів - Св. Онуфрія та поставлено плиту з таким написом: "друкар книг перед тим не сидзих".

В цім році Москва відзначає 400-річчя "русскої книгі" як доказує, що з Москви прийшло друкарство теж в Україну, промовчуючи, що вже в 1491 р. в Krakovі друкував церковно-слов'янські книги Шайпольд Фоль, і ті ж книги були призначенні для укр. земель. Відзначаючи цю річницю, українці вказують світові, що їх культурний скарб опертий на культурі Києва й Львова!

ОДИМ ПОВІ ДОМЛЯЄМО УСІХ, що з нагоди 150-РІЧЧЯ ШВЕЧЕНКА "ГОВЕРЛЯ" ПРОГОЛОСИЛА ЮВІЛЕЙНИЙ ВИПРОДАЖ КНИГ З ВАЖНІСТЮ ЗДА лише в місяці березень 1964 року в КАНАДІ - в березні та в квітні, в інших країнах (Європа, Південна Америка й Австралія) - важній випродаж в березні, квітні й травні 1964 року. Подробиці в час. СВОБОДА та можливо й інші а також про випродаж просимо слухати нас ПО РАДІО щосуботи год. 8.15 рано, та щонеділі год. 10.30 вечір на хвилях (до 97.9) та на ультра коротких 97.9 на Радіостанції W.E.V.D.-1330 A.M. and 97.9 F.M. New York на тій самій Радіостанції. СЛУХАЙТЕ НАС ЩОСУБОТИ й ЩОНЕДІЛІ; в суботи ранком від год. 8.15 до 8.45, в неділі від 10.30 до 11 вечір

ІОАННІВ, де Федоровичъ •

ПЕЧАТЬНИКЪ, з Москвой •

ДРУКАРСЬКИЙ ЗНАК Й ПРАВДИВЕ
прізвище І. Федоровича на кі
нцівках його друків, часто й
свідомо перекручуване моск-
винами на Іван Федоровів
а це не відповідає правді, а
є звичайним фальсифікатом, а
московські "учоні" є спеціа-
ми в тому ділі фальшу!!